ТИНЧЛИК, ХАЛҚЛАР БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · **31 октябрь 1971 йил, якшанба** · № 253 (15. 123). · Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВ ПАРИЖДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПАРИЖ, 30 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Франция республикасининг Президенти Ж. Помпиду ва Франция ҳукуматининг таклифига биноан Францияда расмий визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев бугун Париждан Берлинга жўнаб кетди.

Совет—Франция қўшма ҳужжати имзоланганидан кейин Елисей саройида якунловчи маросим бўлиб ўтди.

Л. И. Брежнев Франция ҳукуматининг аъзолари, бошқа расмий кишилар билан хайрлашди.

СССР ва Франция давлат гимнлари ижро этилади.

Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду фахрий қоровул сафи олдидан ўтадилар.

Франция Президенти ва Помпиду хоним Л. И. Брежнев ва В. П. Брежнева билан самимий хайрлашадилар.

Л. И. Брежнев Бош министр Ж. Шабан-Дельмас ҳамроҳлигида Орли аэропортига йўл олади.

«ИЛ-62» самолёти Берлинга жўнади.

Л. И. Брежнев шу куниёқ Берлинга келди.

Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН Ж. ПОМПИДУНИНГ ЯКУНЛОВЧИ УЧРАШУВИ

ПАРИЖ, 30 октябрь. (ТАСС). Бугун Елисей саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев билан Франция республикасининг Президенти Ж. Помпидунинг якунловчи учрашуви бўлди. Учрашув ғоят самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Ж. Помпиду бўлиб ўтган музокараларга ва визитнинг сиёсий якунларига юксак баҳо бериб, уларнинг иккала мамлакат сиёсий ҳамкорлигини ривожлантириш учун ҳам, шунингдек, халқаро тинчликни таъминлаш учун ҳам бўлган аҳамиятини алоҳида таъкидлади. Сўнгра у яқин орада Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги масалаларига бағишланиб ўтказиладиган кенгашнинг муҳимлигини уқтирди.

Л. И. Брежнев ўзининг жавоб нутқида бўлиб ўтган музокараларнинг Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришдаги ролини таъкидлади. Ана шу муносабатларнинг умумий принциплари юзасидан ҳам, шунингдек конкрет масалалар юзасидан ҳам эришилган ҳамжиҳатлик иккала мамлакатнинг Европа ва жаҳон тинчлиги масалаларидаги манфаатлари бир хил эканлигини акс эттиради.

Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқаларни ривожлантиришда эришилган натижаларнинг аҳамияти алоҳида қайд этилди.

Шундан кейин сўзга чиққан СССР ва Франция ташқи ишлар министрлари А. А. Громико ва М. Шуман, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, Франция экономика ва молия министри В. Жискар Д'Эстэн саноат ва илмий тараққиёт министри Ф. К. Ортоли, Совет—Франция ҳамкорлигининг турли соҳаларида ўз ўрталарида бўлиб ўтган музокараларнинг бориши ва натижалари тўғрисида ахборот бердилар.

Франция Бош министри Ж. Шабан-Дельмас эришилган ютуқларни қисқача таърифлаб берди.

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ ҚЎШМА ҲУЖЖАТИ ИМЗОЛАНДИ

ПАРИЖ, 30 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Франция республикаси Президентининг қароргоҳи—Елисей саройида «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик принциплари» деган қўшма ҳужжатни тантанали равишда имзолаш маросими бўлди.

Совет томонидан ҳужжатни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев;

Франция томонидан—Франция республикасининг президенти Ж. Помпиду имзоладилар.

Имзолаш вақтида Франция ҳукуматининг аъзолари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Ҳужжатларни имзолаш вақтида совет расмий кишилари ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН ФРАНЦИЯ ЎРТАСИДАГИ ҲАМКОРЛИК ПРИНЦИПЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев ва Франция Республикасининг Президенти Ж. Помпиду,

ҳар иккала мамлакат ўртасидаги мавжуд дўстликнинг қадимий традицияларига таяниб,

генерал де Голлнинг 1966 йилда СССРга қилган визитидан кейин Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида ўрнатилган самарали ҳамкорликни янада кенгайтиришга астойдил қарор бериб,

ҳар иккала мамлакатнинг Европада ва бутун дунёда тинчлик ишига қўшадиган ҳиссасини кучайтириш ва барча давлатлар ўртасидаги ҳамкорликнинг ривожлантирилишига ёрдам беришни истаб,

Л. И. Брежневнинг Францияга қилган визити натижасида ҳар иккала мамлакатнинг сиёсий ҳамкорлигига асос бўлган қуйидаги принципларни қабул қилдилар.

Биринчи. СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик совет ва француз халқларининг муштарак орзу-тилаклари ва ўзаро манфаатларига мос бўлиб тушади ҳамда ўзаро манфаатдорликка ва ҳар икки мамлакатдан ҳар бирининг олган мажбуриятларига асосланиши керак.

Иккинчи. Бу ҳамкорлик бошқа бирон халқнинг бирон манфаатларига қарши қаратилмаган ва ҳар иккала мамлакатнинг учинчи давлатларга нисбатан олган мажбуриятларига асло дахл қилмайди.

Учинчи. СССР билан Франция ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик сиёсати бундан буён ҳам давом эттирилади, бу сиёсат уларнинг муносабатларида доимий сиёсат бўлиб қолиши ва ҳалқаро ҳаётнинг доимий омили бўлиб қолиши керак.

Тўртинчи. Ҳар иккала мамлакат ўртасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Устави принциплари ва қоидаларини ҳурмат қилишга асосланган сиёсий ҳамкорлик можаро рўй берган районларда тинчликни тиклашга, халқаро кескинликни юмшатишга, низоли масалаларни тинч воситалар билан ҳал этишга, шунингдек, экономикани ривожлантириш ва халқларнинг турмуш шароитини яхшилашга ёрдам бериш мақсадини кўзда тутади.

Бешинчи. Европа хавфсизлиги ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ҳамда давлатларнинг тинч ҳамкорлигини, улардаги ижтимоий тузумнинг қандай бўлишидан қатъий назар, ривожлантиришга актив ёрдам бериш мақсадида ва 1970 йил 13 октябрда тузилган ҳамда бундай ҳамкорликни ташкил этишда муҳим босқич бўлган Совет-Француз протоколи асосида ҳар иккала ҳукумат ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувлар янада ривожлантирилади ва бу борада одатдаги дипломатик воситалардан ҳам уларнинг вакиллари махсус учрашиб туришларидан ҳам фойдаланилади. Бундай маслаҳатлашиб олиш, жумладан ўзаро келишиб олиш учун имкониятларни қидириб топишга, шу жумладан, халқаро ташкилотларда ва халқаро кенгашларда, ҳар икки томоннинг умумий фикрича, тинчлик иши наф кўрадиган ҳолларда келишиб олиш имкониятларини қидириб топишга ёрдам беради.

Олтинчи. СССР билан Франция ўртасида сиёсий соҳадаги ҳамкорлик, жумладан, манфаатдор бошқа давлатларнинг ҳуқуқлари ва имтиёзларини ҳисобга олган ҳолда ҳар иккала мамлакатнинг жаҳондаги масъулиятини, уларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти хавфсизлик кенгашининг доимий аъзолари сифатидаги масъулиятини, уларнинг Европада иккинчи жаҳон урушининг якунларидан келиб чиқадиган масъулиятини амалга оширишда ўз ифодасини топади.

Ҳар икки томоннинг фикрича, тинчликка хавф туғдирадиган, тинчликни бузадиган ёки халқаро кескинликни вужудга келтирадиган вазият рўй берган тақдирда Совет Иттифоқи ва Франция 1970 йил 13 октябрда тузилган Совет—Француз протоколига мувофиқ ҳаракат қиладилар.

Еттинчи. СССР билан Франциянинг Европада манфаатдор давлатлар билан биргаликда тинчликни сақлаш ва кескинликни юмшатиш йўлини давом эттиришда, Европадаги барча давлатлар ўртасида хавфсизликни, тинч муносабатларни, ҳамкорликни мустаҳкамлашда маҳкам ҳамкорлик қилишлари катта аҳамиятга эгадир. Бунда қуйидаги принципларга сўзсиз риоя қилиниши шарт:

— Ҳозирги чегараларнинг дахлсизлиги,

— Ички ишларга аралашмаслик, —

— Тенглик, —

— Мустақиллик,

— Куч ишлатишдан ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилишдан воз кечиш.

Саккизинчи. СССР ва Франция шунга аминдирларки, Европадаги барча халқларнинг ўз саноат потенциалини ривожлантириш, тажриба ва билимларни айирбошлаш ҳамда атроф теваракдаги муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ҳамкорлиги Европада иқтисодий ва фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш имконини беради.

Тўққизинчи. СССР ва Франция тинчлик хавф остида қолган ёки бузилган районларда умумий тинчлик манфаатларини кўзлаб, можарони сиёсий жиҳатдан тезроқ бартараф қилишга эришмоқ узун зўр бериб ҳаракат қиладилар.

Ўнинчи. Томонлар ёппасига ва батамом қуролсизланиш проблемаларини, аввало, ядро қуролини тарк этиш проблемасини ҳал этиш, жаҳоннинг ҳарбий-сиёсий гуруҳларга ажралиб кетишини бартараф қилиш, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави қоидаларига мувофиқ суратда бу ташкилотнинг ролини мустаҳкамлашга бутун чоралар билан ёрдам берадилар.

Ўн биринчи. СССР ва Франция барча соҳалардаги икки томонлама муносабатларини шу тариқа уюштирадиларки, бу муносабатлар турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тенг ҳуқуқли ҳамкорлигининг яхши намунаси бўлиб қолиши керак.

Ўн иккинчи. 1971 йил 27 октябрь битими билан тўлдирилган амалдаги битимлар асосида иқтисодий ва савдо-сотиқ алоқаларини ривожлантириш, табиий ресурсларни ўзлаштириш соҳасидаги ҳамкорлик. саноат ва техника борасида тажрибаларни айрбошлаш—ҳар иккала мамлакат ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга молик деб ҳисобланади.

Ўн учинчи. Маънавий бойликларни ўзаро кўпайтиришга, совет ва француз халқларининг маданият ва фаолият соҳасидаги қадимий муносабатларини, уларнинг традициялари ва дўстлигини эътиборга олиб, ўзларининг маданияти ва фаолияти билан танишиб чиқишни доимо яхшилаш воситаларини ривожлантиришга ёрдам бера оладиган ҳамма тадбирлар рағбатлантирилади Университетлар алоқасини, илм-фан ва санъат алоқаларини янада кенгайтириш, ахборот бериб туришни. ҳар иккала мамлакатдаги ташкилотлар ўртасидаги жумладан ёшлар ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш шу мақсадларга эришишга хизмат қилади. Бу гап гражданлар ўртасидаги алоқаларга, шу жумладан ёшларнинг учрашувларига, коллектив равишда ёки якка тартибда сафар қилиш, расмий ёки ғайри расмий сафар қилишга ҳам тааллуқлидир. Тегишли маъмурлар бу йўлда кўрсатиладиган ташаббусни қўллаб-қувватлайдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси
Л. БРЕЖНЕВ

Франция Республикасининг Президенти
Ж. ПОМПИДУ

Париж, 1971 йил 30 октябрь.

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ ДЕКЛАРАЦИЯСИ

Франция республикасининг Президенти Ж. Помпиду ва Франция ҳукуматининг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев 1971 йил 25 октябрдан 30 октябргача Францияда меҳмон бўлди. Л. И. Брежневга СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев ҳамроҳ бўлдилар.

Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари Париж ва Марселда бўлишди. Улар француз халқи ҳаётининг турли жиҳатлари билан танишиб чиқиш имкониятига эга бўлдилар. Улар ғоят дўстона ва самимий кутиб олинди.

Л. И. Брежнев республика президенти билан музокаралар олиб борди, шунингдек, бош министр билан ва Франция ҳукуматининг бошқа аъзолари билан учрашди.

Бу музокараларда қуйидагилар иштирок қилди:

— Совет томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССРнинг Франциядаги элчиси П. А. Абрасимов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров. СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, СССР Ташқи ишлар министрлиги 1-Европа бўлимининг мудири Ю. В. Дубинин.

— Франция томонидан Бош министр Ж. Шабан-Дельмас, ташқи ишлар министри М. Шуман, экономика ва молия министри В. Жискар Дъэстен, саноат ва фан тараққиёти министри Ф. К. Ортоли, республика президентининг бош секретари М. Жобер, ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Э. Альфан, Франциянинг СССРдаги элчиси Р. Сейду, ташқи ишлар министрлиги сиёсий департаментининг директори Ж. де Бомарше, республика президенти бош секретариатининг маслаҳатчиси Ж. Б. Реймон.

Музокаралар ҳар иккала мамлакат ўртасида мавжуд бўлган дўстона муносабатларга мос бўлиб тушадиган ишонч ва самимият вазиятида ўтди. Бу музокаралар ҳар иккала томоннинг кескинликни юмшатиш ишини яна олға силжитишга ва СССР билан Франция ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини таъкидлади. Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду барча соҳаларда, шу жумладан сиёсий соҳада ҳам Совет—Франция ҳамкорлигининг ривожланишидан мамнун эканликларини билдирдилар. 1970 йил 13 октябрда Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида тузилган протоколни амалга ошириш юзасидан ҳар иккала мамлакат жаҳонда рўй бераётган барча йирик проблемалар хусусида сиёсий жиҳатдан маслаҳатлашиб келмоқда. Томонлар Совет—Франция муносабатлари учун бу ҳужжат муҳим аҳамиятга эга эқанлигини таъкидладилар. Бу ҳужжатнинг таъсирчанлигини тобора оширишга биргаликда интилаётганликларини айтдилар. Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду кейинги йилларда Совет—Франция муносабатларини ривожлантиришда эришилган натижалар бу муносабатларни янада юксак поғонага кўтариш имконини беради, деб ҳисоблаб, СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни, хусусан фақат тинчлик мақсадларигагина хизмат қиладиган сиёсий ҳамкорликни янада кўпроқ кучайтириш ва мустаҳкамлашга қарор бердилар. Улар шу мақсадда «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик принциплари»ни имзоладилар.

Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду муҳим йирик актуал халқаро проблемаларни қараб чиқиш вақтида Европадаги аҳволга алоҳида эътибор беришди. Улар 1970 йилда СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида ва Польша билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган Шартномалар имзоланганидан кейин кескинликнинг юмшатиш йўлида умидбахш этувчи янги силжишлар пайдо бўлганлигини мамнуният билан қайд қилдилар ва мазкур Шартномаларнинг кучга кириши Европада тинчликни мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади, деб ишонганликларини изҳор қилдилар. Шу йил 3 сентябрда тўрт давлат — СССР, Франция, АҚШ ва Буюк Британия ўртасида тузилган битим, уларнинг ўз зиммаларига оладиган масъулиятни эътиборга олганда, томонларнинг Европа марказида кескинлик ўчоқларини тугатишга биргаликда интилаётганликларини ифода этади ва Европадаги кескинликни ҳамда халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги катта қадамдир, деб таъкидлаб ўтилди. Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду бу битим кўзда тутилган келишувлар ва якунловчи протокол билан тўлатилади, деб умид қилганликларини билдирадилар. Шу тариқа рўй берган силжиш ва ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларни умуман нормаллаштириш учун кўрилган тадбирлардан кутиш мумкин бўлган натижалар, бунинг оқибатида ана шу ҳар иккала давлатни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш, Европадаги барча давлатлар ўртасида муносабатларни ривожлантириш ва ҳамкорликни кенгайтириш учун янги истиқболлар очиб беради.

Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашининг чақирилишига катта аҳамият бераётганликларини уқтириб ўтдилар. Бу таклифнинг яқин келгусида амалга оширилиши (воқеаларнинг кейинги ривожи бунга қулайлик туғдириб беради) уларнинг фикрича, Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларни қитъанинг ҳарбий-сиёсий гуруҳларга бўлинишини бартараф қилиш имконини берадиган тарзда аста-секин ўзгартиришга ёрдам бериши лозим. Мажбуриятлар олиш системасини вужудга келтириш йўли билан Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш — бу кенгашнинг асосий вазифаларидан бири бўлмоғи керак. Бу система давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда куч ишлатиш билан таҳдид қилишга ёки куч ишлатишга йўл қўймаслиги ҳамда давлатларнинг территориал бутунлиги, ички ишларга аралашмаслик, барча давлатларнинг тенглиги ва мустақиллиги принципларига риоя қилинишини таъминлаши керак.

Бундай кенгаш унда қатнашадиган барча мамлакатлар ўртасида иқтисодий ва савдо алоқаларини, саноат ва техника соҳасидаги ҳамкорликни. маданий ва илмий алоқаларни, кишилар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга ҳам олиб келиши керак. Шундай қилиб. халқлар бир-бири билан яқиндан танишиб, ўз меҳнатч, санъати ва даҳосининг самараларидан ўзаро фойдаланиб, тинчлик, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш мақсадида ўзларини бирлаштирадиган бирдамликни яхшироқ билиб оладилар.

Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду манфаатдор давлатларнинг розилиги билан кенгашга кўп томонлама тайёргарлик ишларини Хельсинкида мумкин қадар тезроқ бошлаб юбориш истакларини қайд қилиб, ана шу кўп томонлама дастлабки учрашув кенгаш кун тартибининг

(Давоми иккинчи бетда).

А. Н. КОСИГИННИНГ КУБАДА БЎЛИШИ

САНТЬЯГО-ДЕ-КУБА, 30 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).**

Куба революциясининг ватани-Сантьяго-де-Куба шаҳри кеча КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни самимий кутиб олди. Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастро А. Н. Косигин билан бирга бу ерга келди.

Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, революцион ҳукумат министри Карлос Рафаэль Родригес, Марказий Комитет аъзолари Фауре Чомон ва Хосе Р. Мачадо ҳам Орьенте вилоятига келишди.

«Антонио масео» аэропорти Совет Иттифоқи ва Куба давлат байроқлари ҳамда рус ва испан тилларидаги табрик шиорлари билан безатилган. Совет Иттифоқи билан Куба республикасининг давлат гимнлари янграйди. А. Н. Косигинни Компартия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Армандо Харт, Хуан Альмейда, бошқа расмий кишилар ва жамоат ташкилотларининг вакиллари кутиб оладилар.

Минглаб кубаликлар кўчаларга чиқиб А. Н. Косигин билан Фидель Кастро ўртоқларни табрикладилар.

А. Н. Косигин билан Фидель Кастро Монкада казармаларини штурм қилган қаҳрамонлар музейини кўздан кечирдилар. Фидель Кастро Куба революциясининг шонли кунлари тўғрисида, ўзининг жанговар ўртоқлари ҳақида гапириб берди. Казармаларни штурм қилиш вақтида ҳалок бўлган Куба қаҳрамонларининг ёдгорлик лавҳаси ва фотосуратлари олдида А. Н. Косигин билан Фидель Кастро қайғуда сукут сақлаб турдилар.

Иссиқлик электр станцияси касаба союз ташкилотининг бош секретари Родриго Пасто Перес Совет ҳукуматининг бошлиғига Орьенте вилояти меҳнаткашлари номидан Монкада қаҳрамонлари байроғини ва Куба революцияси тарихини тасвирловчи фото альбомни топширди.

А. Н. Косигин музейнинг ҳурматли меҳмонлари дафтарига: «Кубанинг шонли революционерларига муҳаббат ва ҳурмат билан» деган сўзларни ёзиб қўйди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Владимир Ильич Ленин бюстини Орьенте вилояти вакилларига тортиқ қилди. Шундан кейин меҳмонлар Куба ватанпарварлари Батиста режимига қарши қуролли исён тайёрланган Сибоней уй-музейини зиёрат қилдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

СУРХОНДАРЁ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Сурхондарё областининг пахтакорлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин 30 октябрда бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 347 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» элтиб берилди, унинг 80 процентдан кўпроғи биринчи сортларга топширилди. Пахтанинг энг қимматли ингичка толали навларини сотиш плани ошириб бажарилди. 103 минг тонна ингичка толали пахта топширилди.

Жарқўрғон, Шеробод, Гагарин, Термиз районлари пахтазорларининг меҳнатчилари планни бажаришга катта ҳисса қўшдилар.

Область планининг бажарилишига қишлоқ механизаторлари кўп меҳнат сарфладилар. 127 минг тоннадан кўпроқ, яъни бутун ҳосилнинг учдан бир қисми пахта териш машиналарининг бункерларидан тўкилди. «Хазорбоғ», «Комсомолобод», «Сурхон», «ВЛКСМ XXX йиллиги», «Таллимарон» совхозлари; Жарқўрғон районидаги «Қизил Октябрь», «Коммунизм», «Москва», Термиз районидаги Калинин номли, Куйбишев номли, Шўрчи районидаги К. Маркс номли, «Коммуна», «Партия XXIII съезди» колхозлари ва бошқа кўпгина хўжаликлар терим техникасидан омилкорлик билан фойдаланиб, пахта тайёрлаш планини бажарганликлари тўғрисида областда биринчи бўлиб рапорт бердилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, 800 тоннадан кўпроқ пахта терган Шоймардон Қудратов, 400-600 тоннадан пахта терган Абдусаттор Қурбонов, Жиянқул Рустамов, Бекмурод Зайниев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Отамурод Худойназаров, Светлана Продан, Робия Муҳаммадиева, Чиннихон Худоёровалар пахтани машинада теришда рекорд натижага эришдилар. Юзлаб механик-ҳайдовчилар мавсум топшириқларини ортиғи билан бажариб, 150-200 тоннадан ва ундан ҳам ошириб пахта тердилар.

Шу кунларда колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, механизаторлар меҳнат ғайратини асло бўшаштирмай етиштирилган бутун ҳосилни тезроқ териб олиш учун бор куч-ғайратларини сарфламоқдалар, давлатга 400 минг тонна пахта топшириш учун курашмоқдалар, кузги-қишки ишларни авж олдириб юбордилар.

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ ДЕКЛАРАЦИЯСИ

(Боши биринчи бетда).

мазмуни, иш процедураси, кенгашни чақиришнинг конкрет муҳлатлари ва тартиби тўғрисида келишиб олиш имконини бериши лозим, деган фикрларини таъкидлаб ўтдилар.

Ҳар икки томон Умумевропа кенгашининг жамоатчилик фикри-умидларини тамомила оқлаши ва кўриладиган масалаларда конкрет натижаларга эришуви муҳим, деб ҳисоблайди. Улар кенгашга тайёргарликни шу тариқа олиб бориш керакки, 1972 йилда кенгашни ўтказиш мумкин бўлсин, деб умид қилганликларини билдирадилар.

Ҳар икки томон қуролсизланиш проблемасини муҳокама қилди. Улар СССР билан Франция самарали халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тарафдори эканлигини қайд қилдилар. Улар ядро қуролига эга бўлган беш давлатнинг конференцияси ана шу мақсадга жавоб берадиган чора эканлигига ишонганликларини таъкидладилар. Улар ядро қуролини гарқ этиш масалалари биринчи навбатда қараб чиқилиши лозим, деб ҳисоблайдилар. Томонлар бунга эришмоқ учун бундан буён ҳам ҳамма воситалардан фойдаланиш ниятидадир. Улар қуролсизланиш юзасидан жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги совет таклифини ана шу жиҳатдан ижобий таклиф деб ҳисоблайдилар.

СССР билан Франция химиявий ва бактериологик (биологик) қуролга келганда умумий мақсадни кўзлаётганликларини қайд қилдилар. Улар бутун халқаро ҳамжамиятни қондирадиган шарт-шароитларда қуролнинг ана шу икки турини ишлаб чиқаришни тақиқлаш ва йўқ қилиб юбориш имконияти туғилишини истаганликларини изҳор қилдилар.

Ҳар икки томон Яқин Шарқдаги кескин аҳвол сақланиб қолаётганлигидан ташвишланаётганлигини билдириб, можарони сиёсий жиҳатдан бартараф қилишда ҳануз илгари силжиш рўй бермаганлигини қайд қилади. Улар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг махсус вакили элчи Ярринга Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясига мувофиқ келишиб адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадида ўз ишини пайсалга солмай тиклаш имкониятини бериш зарур, деб ҳисоблайдилар. Бу чора Исроил қўшинларини босиб олинган ҳамма территориялардан олиб чиқиб кетишни, манфаатдор бўлган ҳар бир мамлакатнинг, ана шу райондаги барча мамлакатларнинг суверенитети, сиёсий мустақиллиги ва территориал бутунлигини эътироф этиши ҳамда ҳурмат қилишини кўзда тутади.

Совет Иттифоқи ва Франция зўр бериб ҳаракат қилиб ўз ихтиёрларида бўлган барча сиёсий имкониятлардан фойдаланиб, жумладан, тўрт томонлама маслаҳатлашиш йўли билан Яқин Шарқ можаросини тез орада бартараф қилиш учун тегишли воситаларни қидириб топишни давом эттирадилар. Ана шундай маслаҳатлашиб олиш давомида, жумладан, Яқин Шарқ можаросини бартараф қилиш гарантиялари системасининг ўзаро мақбул бўлган принциплари эътибор билан қараб чиқилиши лозим.

Совет Иттифоқи ва Франция Ҳинди-Хитойда ҳануз давом этаётган чет эл интервенциясини тўхтатиш тарафдори ва бу райондаги можарони у ерда яшовчи халқларнинг манфаатларига муносиб тарзда сиёсий жиҳатдан бартараф қилишга эришиш тарафдоридир. Улар можарони музокаралар олиб бориш йўли билан шу тарзда бартараф қилинишига ёрдам беришга қаратилган актив ҳаракатларини давом эттираверадиларки, бундай музокаралар натижасида 1954 ва 1962 йилларда Женевада тузилган битимлар асосида ана шу райондаги халқларнинг ўз тақдирини ажнабийларнинг ҳеч қандай аралашувига йўл қўймай, ўзлари ҳал этишлари учун имконият яратиб берилиши таъминлансин.

Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду Шарқий Покистондаги воқеалар натижасида Ҳиндистон ярим оролида рўй берган хатарли вазиятнинг турли жиҳатларини қараб чиқдилар ва бу районда тинчликни сақлашга қаратилган ҳаракатларни давом эттиришга қатъий қарор берганликларини таъкидладилар. Улар қочоқларнинг кўплаб ўтиши орқасида Ҳиндистон ҳукумати дуч келаётган қийинчиликларни тушунганликларини изҳор қилдилар. Ҳар икки томон Шарқий Покистонда рўй берган проблемалар тез орада сиёсий жиҳатдан шу тариқа ҳал этиладики, бунинг натижасида жумладан, қочоқларнинг қайтиб келиши учун имконият яратиб берилади, деб умид қилганликларини билдирди.

Томонлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг мақсадлари ва принципларига содиқ эканликларини таъкидлаб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолияти самаралироқ бўлишини таъминлаш мақсадида ўзаро маслаҳатлашишни давом эттириш ва кучайтириш ниятида эканликларини изҳор қиладилар. Уларнинг фикрича, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни сақлаш ва низоли масалаларни бартараф қилиш соҳасидаги имкониятларидан тўлиқ фойдаланиш лозим. Улар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва маслаҳатлашиб олиш Бирлашган Миллатлар Ташкилотида фойдали роль ўйнаётганлигини қайд қиладилар.

Л. И. Брежнев билан Ж. Помпиду икки томонлама муносабатларнинг турли жиҳатларини қараб чиқдилар. Улар Франция республикасининг президенти 1970 йил октябрь ойида СССРга қилган визити вақтидан буён ўтган давр ичида ана шу муносабатларнинг ривожланишидан мамнун эканликларини айтдилар.

Ҳар икки томон иқтисодий ҳамкорлик ва саноат соҳасидаги ҳамкорлик борасида олға қараб қадам қўйилганлигини мамнуният билан қайд қилди.

1969 йил 26 майда савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги беш йиллик битим тузилган пайтдан буён савдо-сотиқ муносабатлари тобора ривожланди. Шу йил ичида совет товарларини Францияга импорт қилиш анча ўсганлиги ва бу импортда машина ва ускуналар салмоғи ортганлиги мамнуният билан қайд қилинди.

Ҳар икки томон савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимда кўзда тутилганидек, 1970—1974 йиллар даврида Совет—Француз савдоси ҳажмини икки баравар ошириш мақсадини назарда тутганлигини таъкидлади.

Улар шу мақсадда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни янада ривожлантиришга қарор бердилар. Жумладан, улар Совет Иттифоқидан етказиб бериладиган хом ашёни кўпайтириш билан бир қаторда Франция импортида совет саноати машина-ускуналари ҳиссасини кўпайтира бориш учун ҳаракат қиладилар. Ҳар икки томон ҳозирги вақтда ишлаб чиқилаётган бир қанча йирик лойиҳаларни амалга оширишни истаганлигини билдирди. Шу муносабат билан ҳар икки томон, жумладан, Совет Иттифоқида йирик ўрмон саноати комплекси қурилишида эришилган муҳим натижаларни, шунингдек, Франциянинг автомобиль саноати СССРда юк автомобиллари заводи қурилишида анча катта роль ўйнаяжагини мамнуният билан қайд қилди. Франция ҳукумати Францияда бир қанча саноат комплекслари қурилишида совет ташкилотларининг иштирокини рағбатлантираверади.

Ҳар икки томон совет табиий газини Францияга сотиш ва Франциядан Совет Иттифоқи газ саноати учун машина-ускуналар ҳамда материаллар сотиб олишдан ўзаро манфаатдор эканлигини қайд қилди. Улар бу масала юзасидан тузилган битимни яқин орада амалга ошириш чораларини келишиб оладилар.

Ҳар икки томон Франциядаги корхоналарнинг қисқа муддатларда амалга оширилиши мумкин бўлган ўрта ҳажмдаги лойиҳаларни бажаришдаги иштироки қизиқиш туғдираётганлигини ҳам таъкидлади.

Томонлар фан ва техника соҳасидаги Совет—Француз ҳамкорлиги катта аҳамият касб этди, деган фикрларини яна таъкидладилар.

Улар 1966 йил 30 июнь Шартномаси имзоланган пайтдан буён бу соҳада эришилган муваффақиятларни мамнуният билан қайд қилдилар, жумладан, доимий аралаш Совет-Француз комиссиясининг Москвада 1971 йил 22 июлдан 24 июлгача ўтказилган олтинчи сессияси ишининг натижаларига ижобий баҳо бердилар. Шу муносабат билан космик тадқиқотлар, атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш, шунингдек, юқори энергия физикаси соҳасидаги ҳамкорлик катта муваффақиятларга эришилганлиги, жумладан, французларнинг лазер нурини акс эттирувчи прибори Ой юзасига ўрнатилганлиги, Серпуховодаги совет протонлар тезлаткичида французларнинг шарсимон «Мирабель» камераси ишга туширилганлиги, Совет Иттифоқида француз табиий уранини саралаш тўғрисидаги Совет—Француз Шартномаси қайд қилиб ўтилди. Қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва архитектура, сув проблемалари, медицинадаги тадқиқотлар, темир йўл транспорти, метеорология, океаншунослик соҳасидаги ҳамкорлик ҳам самарали натижалар берди.

Томонлар асосий тадқиқотлар, шунингдек, амалий тадқиқотлар соҳасида бу ҳамкорликни давом эттириш ва ривожлантириш ҳамда бундай тадқиқотларни бошқа актуал проблемалар, жумладан, атрофдаги муҳитни муҳофаза қилиш, ҳаётнинг физик-химик асослари, йирик илмий приборсозлик соҳаларида ҳам жорий қилишни рағбатлантириш тўғрисида келишиб олдилар.

Томонлар иқтисодий ва саноат соҳасидаги ҳамкорликни доимий барқарор ҳамкорликка айлантириш мақсадида, иқтисодий, техника ва саноат соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида 10 йил муддатга мўлжалланган битим туздилар. Бу битим ўзаро фойдали ҳамкорликнинг кенг программасини амалга оширишга ёрдам бериши лозим.

Томонлар ҳарбий соҳада бир-бирларига визитларни давом эттиришга қарор қилдилар.

Ҳар икки томон СССР билан Франция ўртасидаги маданий алоқаларни кучайтириш ниятида эканини ҳам таъкидлади. Улар, жумладан, Францияда рус тилидан ва СССРда француз тилидан дарс бериш соҳасидаги муваффақиятларни мамнуният билан қайд қилдилар, бу йўлда кўрилаётган тадбирларни кучайтириш тўғрисида келишиб олдилар. Улар маданиятнинг бошқа ҳамма соҳаларида, яъни радио, телевидение, санъат, кино, таълим, маориф, спорт, ахборот соҳасидаги алоқаларни, шунингдек, ҳар икки мамлакат гражданлари ўртасидаги алоқаларни, жумладан, ёшлар ташкилотларининг муносабатларини рағбатлантиришни давом эттиражакларини билдирадилар. Улар бу соҳаларда муваффақиятлар қўлга киритилганига қарамай, ҳамкорликни янада кенгайтириш учун анча катта имкониятлар бор, деб топдилар.

Томонлар Л. И. Брежневнинг визити ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик доим кенгайиб ва кучайиб бораётганлигини, шунингдек, СССР ва Франция халқлари ўртасидаги мавжуд дўстлик муносабатлари ҳамда ўзаро ҳурмат алоҳида характерга эга эканлигини таъкидлаш имконини берди, деб мамнуният билан қайд қиладилар. Бу визит тинчликка хизмат қиладиган Совет—Француз ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлигини янада кенгайтириб юборади.

Париж, 1971 йил 30 октябрь

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1971 ЙИЛ КУЗИ ВА 1972 ЙИЛ БАҲОРИДА КЎЧАТ ЭКИШ ОЙЛИКЛАРИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Кейинги йилларда Ўзбекистонда меҳнаткашларнинг дам оладиган зоналарини кўкаламзорлаштириш ишлари, тупроқнинг шамол ва сув таъсирида нурашига қарши кураш мақсадида иҳота дарахтзорлари барпо этиш анча ривож топди, боғлар, токзорлар ва тутзорлар кенгайтирилди. Шаҳарларни ва аҳоли пунктларини кўкаламзорлаштириш учун янги манзарали дарахт-бута кўчатлари ўтқазилмоқда.

Бироқ бир қанча районларда кўкаламзорлаштириш тадбирларини ўтказиш вақтида кўчат ўтқазиладиган жойлар сифатли тайёрланмади, ирригация тармоғи тахт қилинмаган ва сув келтирилмаган участкаларга кўчат ўтқазилди. Шунинг оқибатида кўп жойлардаги кўчатлар қуриб қолди. Кўпгина шаҳарларда ва аҳоли пунктларида ўсиб турган дарахтларни ва бутазорларни рўйхатга олиш унчалик яхши ўтказилмади.

Айрим министрликлар ва идоралар кўчат ўтқазиш ойликларида қатнашмади. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР Соғлиқни сақлаш, Қурилиш ва Автомобиль йўлларидан фойдаланиш министрликлари эса 1970 йил кузида, шунингдек, 1971 йил баҳорида кўчат ўтқазиш топшириқларининг бажарилишини таъминламади.

Республика Озиқ-овқат саноати, Коммунал хўжалиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети кўчатларни ҳали ҳам етарли миқдорда етиштириб бермаётир.

Оммавий кўкаламзорлаштириш ишларини ўтказишни, ниҳолларни парвариш қилишни ва уларни қўриқлашни ташкил этишда жамоатчиликнинг роли етарли эмас.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шаҳарларни ва аҳоли пунктларини кўкаламзорлаштириш, боғлар, токзорлар ва тутзорларни кенгайтириш, меҳнаткашлар дам оладиган зоналарни кўкаламзорлаштириш, иҳота дарахтзорлари барпо этиш ишларини ўтказишга катта аҳамият бериб, республикада 1971 йилнинг кузида ва 1972 йилнинг баҳорида аҳоли ва жамоатчиликнинг кенг иштироки билан кўчат экиш ойликларини ўтказишга қарор қилдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги давлат комитетининг таклифига биноан кўчат ўтқазиш ойликларининг муддатлари: 1971 йил кузида 1 ноябрдан 31 декабргача ва 1972 йил баҳорида 20 февралдан 30 апрелгача (жанубий областларда 20 ноябрдан 20 мартгача) қилиб белгиланди.

Дарахт ва буталарнинг ўрмон мевали турларини ўтқазиш топшириғи 100 миллион дона қилиб, шу жумладан 1971 йил кузида 18 миллион 570 минг туп ва 1972 йил баҳорида 81 миллион 430 минг туп қилиб тасдиқланди. Бу топшириқ Ўзбекистон ССР министрликлари ва идораларига, областларга, Қорақалпоғистон АССР ва Тошкент шаҳрига тақсимлаб берилади.

Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари:

кўчат ўтқазиш топшириқларини колхозларга, совхозларга, ўрмон хўжаликларига, корхоналарга, ўқув юртларига, уй бошқармаларига, маҳалла комитетларига ҳамда бошқа ташкилотлар ва муассасаларга ўн кун муддат ичида маълум қилишлари;

кўчат ўтқазишни ўз вақтида ва сифатли ўтқазишни таъминлайдиган тайёргарлик тадбирларини кўришлари, бунда ирригация шохобчаси қуришга ва суғориш учун сув келтиришга алоҳида эътибор беришлари, нам тўплаш мақсадида суғорилгандан кейингина ерга кўчат ўтқазишга йўл қўйишлари;

кўчат ўтқазиш вақтида иҳота дарахтзорлари барпо этиш планининг ҳеч сўзсиз бажарилишига ҳамда боғлар ва токзорларнинг хатосини тўлдиришга алоҳида эътибор беришлари;

кўкарган дарахтларни ҳар йили рўйхатга олиб боришлари, мавжуд дарахтларни парвариш қилиш тадбирлари комплексининг бажарилишини таъминлашлари, дарахтзорларнинг пухта қўриқланишини йўлга қўйишлари лозим.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Коммунал хўжалиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги давлат комитетига, Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтига, кўчат етиштириш билан шуғулланадиган бошқа министрликлар ва идораларга кўчатларни колхозлар, совхозлар, ташкилотлар, муассасалар, ўқув юртлари ва аҳолига сотишни таъминлаш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати, Коммунал хўжалиги министрликларига кўчатларни ўз эҳтиёжларини тўлиқ қондирадиган, шунингдек аҳолига сотиш учун етарли бўлган миқдорларда етиштиришни кўпайтириш мақсадида янги кўчатзорлар ташкил этиш ва мавжуд кўчатзорларни мустаҳкамлаш чораларини кўриш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўрмон хўжалиги давлат комитети, Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти, Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника институти ва Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти билан биргаликда кўкаламзорлаштириш ишларида, кўчат экиш схемаларини ишлаб чиқишда ва дарахт турларини танлашда, кўчат экиладиган участкаларни танлаб олишда маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига, корхона ва муассасаларнинг коллективларига, комсомол ва касаба союз ташкилотларига, уй бошқармаларига ва маҳалла комитетларига доимий методик ёрдам кўрсатиб туриши зарур.

Касаба союзлари Ўзбекистон республика Совети корхоналар, қурилишлар, муассасаларнинг ишчилари, хизматчилари, инженер-техник ходимларини кўчат ўтқазиш ойлигига кенг кўламда жалб қилишни таъминлаши лозим.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети кўкаламзорлаштириш ишларида комсомолларнинг, ёшларнинг ва пионерларнинг кенг кўламда қатнашувларини ташкил этиши, уларнинг куч-ғайратларини кўчатларни қўриқлашга ва парвариш қилишга сафарбар этиши, мактаб ўқувчиларининг «яшил патруллар» отрядлари фаолиятини активлаштириши керак.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига кўчат экиш ойликларини ўтказиш ишлари қандай олиб борилаётганлигини мунтазам равишда ёритиб туриш топширилди.

А. Н. КОСИГИННИНГ КУБАДА БЎЛИШИ

(Боши биринчи бетда).

Биз қуролли қўзғолон кўтарган пайтда, дейди Фидель Кастро, қўлимизда битта ярим автоматик ва бир қанча оддий милтиқ бор эди. Афсуски, Монкада казармаларига 1953 йилда қилинган ҳужумда биз мағлубиятга учрадик.

1959 йилда Батиста диктатураси ағдариб ташланган вақтда жаҳондаги кучларнинг таркиб топган нисбати туфайли Совет Иттифоқи АҚШнинг ҳарбий ва сиёсий кучини бартараф этишга қодир бўлиб қолган эди.

Биз, Америка империализмининг Плайя-Хиронга уюштирган ҳужумини даф қилган пайтимизда ихтиёримизда милтиқларгина эмас, совет танклари ва бошқа ҳарбий техника ҳам бор эди.

Куба қўзғолончилари қуролли курашнинг дастлабки вақтларидаёқ Карл Маркс, В. И. Ленин ва Хосе Марти асарларини ихлос билан ўргана бошлаганликларини Фидель Кастро такидлаб ўтди. Монкада казармаларига ҳужум қилганимизда биз Ленин ўзимизга ҳамнафас эканлигини доимо сезиб турдик ва бу нарса курашда бизга катта куч бағишлади.

САНТЬЯГО-ДЕ-КУБА. 30 октябрь. (ТАСС махсус мухбири). Шундан кейин бўлиб ўтган нонушта зиёфатда Фидель Кастро билан А. Н. Косигин қадаҳ кўтариб, дўстона тилаклар билдиришди.

Бугун—Орьенте вилояти ҳаётидагина эмас, бутун Куба ҳаётида ҳам унутилмас кун бўлди, деди Кастро. А. Н. Косигин шодиёна кутиб олинганлиги Куба ва совет халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва қардошлик алоқаларидан далолат бериб турибди.

А. Н. Косигин меҳмондўстлик қилганликлари учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет халқи шаънига самимий дўстона сўзлар айтганликлари учун кубалик ўртоқларга миннатдорчилик билдирди. Биз Фидель Кастро билан ўтказган суҳбатларимиз вақтида, деди А. Н. Косигин, тўла ҳамжиҳатликка эришдик. Биз интернационалистлармиз, зотан, революцион Куба ана шу туйғуларга, совет халқи билан Куба халқини боғлаб турган маҳкам дўстликка таяниши мумкин.

Нонушта зиёфат сидқидиллик ва самимият вазиятида ўтди.

Шу куни А. Н. Косигин билан Фидель Кастро Гаванага қайтиб келишди.

ГАВАНА, 30 октябрь. (ТАСС махсус мухбири).

СССРнинг Куба Республикасидаги элчиси Н. П. Толубеев кеча кечқуруи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастро, республика Президенти Освальдо Дортикос, Куба Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, революцион қуролли кучлар министри Рауль Кастро, Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Серхио Дель Валье, Рамиро Вальдес, Компартия Марказий Комитетининг аъзоси, Куба Республикасининг СССРдаги элчиси Гильермо Гарсия Пелаес ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими дўстона вазиятда ўтди.

ПАРИЖДАН ХАБАР

ПАРИЖ. 30 октябрь. (ТАСС). Мўътабар доиралардан шу нарса маълум бўлдики Л. И. Врежнев СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан ва шахсан ўз номидан Франция республикасининг Президенти Ж. Помпидуга расмий визит билан Совет Иттифоқига бориш тўғрисида таклифнома топширди.

Л. И. Врежнев Совет ҳукумати номидан Франция Бош министри Ж. Шабан-Дельмасга расмий визит билан Совет Иттифоқига бориш тўғрисида қилинган аввалги таклифни ҳам эслатди.

Визитларнинг вақти тўғрисидаги масала иккала томон ўртасида қўшимча равишда келишиб олинади.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 30 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан
СИРДАРЁ	0,79	125,72	0,25	135,42
ТОШКЕНТ	0,61	115,29	0,36	103,78
ХОРАЗМ	0,92	110,14	1,19	84,78
НАМАНГАН	0,52	109,63	0,70	115,21
АНДИЖОН	0,54	108,00	0,61	104,77
САМАРҚАНД	1,07	106,98	0,74	111,07
ҚҚ АССР	1,24	102,12	1,13	84,30
ҚАШҚАДАРЁ	0.66	101,53	0,25	64,31
Сурхондарё	0,56	99,67	0,19	84,05
Бухоро	0,83	99,17	0,42	103,92
Фарғона	0,90	95,81	0,99	98,55
Республика бўйича:	0,78	106,60	0,60	102,42

Шу жумладан ингичка толали пахта

ҚАШҚАДАРЁ	бир кунда	2,08	мавсум бошидан	116,09
БУХОРО	бир кунда	2,33	мавсум бошидан	109,83
СУРХОНДАРЁ	бир кунда	1,05	мавсум бошидан	103,00
Республика бўйича:	бир кунда	1,54	мавсум бошидан	119,23

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 30 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар: иккинчи стун—план (тонна ҳисобида) учинчи стун — топширилган шоли (тонна ҳисобида), тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

САМАРҚАНД	2.300	3.247	141,2
АНДИЖОН	5.000	6.454	129,1
ХОРАЗМ	19.500	23.464	120,3
СИРДАРЁ	13.970	16.472	117,9
ТОШКЕНТ	20.300	23.812	117,3
ФАРҒОНА	3.000	3.322	110,7
НАМАНГАН	4.000	4.278	106,7
Сурхондарё	6.800	6.609	97,2
ҚҚ АССР	54.000	46.006	85,2
Республика бўйича:	128.870	133.664	103,7

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Эроннинг Совет Иттифоқига келган фавқулодда ва мухтор элчиси Муҳаммад Ризо Амир Темур 29 октябрь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга ишонч ёрлиқларини топширди.

Элчихонанинг дипломатик ходимлари элчига ҳамроҳ бўлиб келдилар. Ишонч ёрлиқларини топшириш вақтида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Смирнов ҳозир бўлди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар, деб таъкидлади ўз нутқида Муҳаммад Ризо Амир Темур, дўстлик, самимий ва самарали ҳамкорликнинг кенг йўлига кирди. Элчи иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик бундан буён ҳам ривожланиб, мустаҳкамланиб бораверади, деб ишонч билдирди.

СССР билан Эрон ўртасидаги муносабатлар кенг ривож топган бир даврда сиз, элчи жаноблари, ўз фаолиятингизга киришаётганлигингизни қайд этиш кўнгиллидир, деди ўз сўзида Н. В. Подгорний. Биз бу муносабатларни ҳақли равишда дўстлик ва самарали ҳамкорлик муносабатлари деб аташимиз мумкин.

Иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни узоқ муддатли мустаҳкам негизда тоборз ривожлантириш учун янада катта потенциал имкониятлар бор, деб таъкидлади Н. В. Подгорний.

Ишонч ёрлиқлари топширилиб, Н. В. Подгорний билан М. Р. Амир Темур нутқ сўзлаганларидан кейин дўстона суҳбат бўлди.

(ТАСС).

МАМЛАКАТНИНГ ШАХДАМ ОДИМИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

СССР Министрлар Совети тақдим этган лойиҳани — СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган ҳамда беш йиллик йиллари учун министрликлар, идоралар ва иттифоқдош республикалар бўйича батафсил белгиланган беш йиллик план лойиҳасини, шунингдек, СССРнинг 1972 йилги давлат бюджети лойиҳасини КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси яқинда қараб чиққанлиги ва маъқулланганлиги матбуотда хабар қилинган эди. Бу ҳужжатлар СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим қилинган эди.

29 октябрда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссияларининг, ёшлар билан ишлаш ва табиатни муҳофаза қилиш комиссияларининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни Миллатлар Совети план-бюджет комиссиясининг раиси К. М. Герасимов олиб борди. Президиумда доимий комиссияларнинг раислари бор эди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган давлат беш йиллик плани ва СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1972 йилги давлат плани лойиҳалари тўғрисида доклад қилди.

Мажлис қатнашчилари СССР молия министри В. Ф. Гарбузовнинг СССРнинг 1972 йилги давлат бюджети лойиҳаси тўғрисидаги ва СССРнинг 1970 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги докладини ҳам тингладилар.

Янги беш йиллик план лойиҳасида КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига қилган ҳисобот докладининг, Марказий Комитет ҳисобот доклади юзасидан съезд резолюциясининг ва съезд Директиваларининг қоидалари ўз ифодасини топди. Социалистик ишлаб чиқаришни юқори суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техникани тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини оширишни тезлаштириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборат беш йилликнинг асосий вазифасини бажаришни таъминлаш кўзда тутилади. План ва бюджетнинг белгиланган топшириқлари мамлакат ва шу жумладан ҳар бир иттифоқдош республика халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантиришга қаратилгандир.

Комиссияларнинг мажлисида Иттифоқ Совети план-бюджет комиссиясининг раиси П. А. Розенконинг халқ хўжалик планларини, давлат бюджети ва бюджет ижроси ҳақидаги ҳисоботни олдиндан кўриб чиқилиши, план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг иш тартиби тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Беш йиллик план ва бюджет лойиҳаларининг тегишли бўлимларини олдиндан кўриб чиқиш учун Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет, тармоқ комиссиялари, ёшлар ўртасида ишлаш ва табиатни муҳофаза қилиш комиссиялари составидан бир қанча қўшма тайёргарлик комиссиялари тузилди ва уларнинг состави тасдиқланди.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Ляшко, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ё. С. Насриддинова, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, иттифоқдош республикалар госпланларининг раислари ва молия министрлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Советининг, ВЦСПСнинг ҳамда бошқа марказий ташкилотлар ва идораларнинг масъул ходимлари иштирок этдилар.

* * *

Шу куни барча тайёргарлик комиссияларининг ташкилий мажлислари бўлиб ўтди. Бу комиссиялар СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган давлат беш йиллик плани, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1972 йилги давлат плани, шунингдек, СССРнинг 1972 йилги давлат бюджети лойиҳаларининг тегишли бўлимларини кўриб чиқишга киришдилар. (ТАСС).

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

СУРХОНДАРЁ ЗАФАРИ

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИБ...

А. КАРИМОВ,
меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область Совети ижроия комитетининг раиси

Сурхон водийсининг дала меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қишлоқ хўжалигини, хусусан, совет пахтачилигини янада ривожлантириш ҳақидаги тарихий қарорларига амал қилиб, Улуғ Октябрнинг шонли 54 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб юбордилар ва сув танқислиги, мардонаворлик билан енгиб 30 октябрда ғалаба рапортига имзо чекдилар. Республикамизнинг улкан хирмонига сурхондарёликлар 347 минг тонналик дурдонасини тўкдилар. Ҳар гектар майдондан ўртача 28 центнердан ҳосил кўтарилди. Шу жумладан тайёрлов пунктларига 103 минг тоннадан зиёд ингичка толали пахта топширилди. Бу улкан ғалабага Жарқўрғон, Шеробод, Гагарин, Термиз районларининг деҳқонлари катта ҳисса қўшдилар.

Деҳқонларимиз бу йилги ҳосилни ғоят чигал шароитларда етиштирдилар. Мисли кўрилмаган сув танқислиги уларнинг йўлига жиддий ғов бўлди. Ғўзанинг айни сув талаб даври — саратоннинг жазирама пайтида сув ресурслари тугаб қолди. Суғориш учун зарур бўлган сувнинг фақат 30—40 проценти билан кифояланишга тўғри келди.

Партиямиз XXIV съездининг илҳомбахш тарихий қарорлари билан қуролланган пахтакорлар қийинчиликлар олдида бош эгмадилар, барча тўғаноқларни мардонаворлик билан енгиб ўтдилар.

Ҳозирги ғалабамиз партия ва ҳукуматимизнинг пахтакорлар ҳақида тинмай қилаётган оталарча ғамхўрлигининг натижасидир. Бунинг учун сурхондарёликлар чин қалбларидан самимий миннатдорчилик изҳор этадилар.

Беш йилликнинг тўнғич йилини областимиз шароитида буюк ижодкорлик, коллектив изланиш, резервларни қидириб топиш ва ишга солиш йили десак бўлади.

Область партия-совет ташкилотлари Термиз райони меҳнаткашларининг ажойиб ташаббусини қўллаб-қувватлади. Натижада Амударёнинг Айритом деган жойидан 15 километр узунликдаги канал бошланиб, қурилиш умумхалқ ҳашари тусини олди. Бир ой ичида ҳашарчилар насос станциясини қуриб битказдилар ва Термиз районы хўжаликларига оби-ҳаёт оқиздилар. Натижада термизликлар ингичка толали пахтадан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Гагарин районидаги қўриқ совхозларнинг чўлқуварлари ҳам Амударёдан иккита канал чиқариб, ғўзаларнинг қовжираб кетишдан сақлаб қолдилар. Хўжаликлар зовур ва қудуқлар сувидан ҳам унумли фойдаландилар, булоқ ва чашмалар, кўл ва ер ости сувлари далаларга оқизилди. Мавжуд каналларда сувнинг ши[illegible]милиб кетиши олдини олиш мақсадида 100 километр масофадаги каналларга бетон ётқизилди. Шимолий районларда 150 та қудуқ пармаланиб, ер ости сувлари юзага чиқарилди. [illegible]

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори [illegible] мусобақанинг янги формалари ва методларини қидириб топишга [illegible]. Мусобақа айниқса йиғим-терим даврида қизғин тус олди. Жарқўрғон районининг меҳнаткашлари социалистик мусобақада ғолиб чиқдилар. [illegible] Октябрь ойи ўрталарида йиллик планни бажарган бу район хўжаликлари ҳозиргача давлатга 60 минг тонна, ёки пландагидан 8000 тонна кўп пахта сотдилар. Ҳар гектар майдондан 38 центнердан ҳосил териб олинди.

Шеробод ва Гагарин районларининг чўлқуварлари ҳам катта жасорат кўрсатиб меҳнат қиляптилар. Қосим Раҳимов номли, Ленин номли, «Комсомолобод» совхозлари область хўжаликлари орасида биринчилар қатори ғалаба рапорти бердилар...

Термиз, Шўрчи, Денов, Сариосиё ва областнинг бошқа районлари ҳам планнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар. Бу районлардаги ўнлаб колхоз ва совхозлар, кўплаб бригадалар катта майдонлардан 35-40 центнердан хирмон кўтаришди.

Йиғим-теримда машиналар деҳқонга ҳақиқий қанот бўлди. Дала гвардиячилари «зангори кема»лар бункеридан 127 минг тоннадан зиёд пахта тўкдилар. Машҳур механизатор Шоймардон Қудратов янги «ХН-3,6» маркали «Ўзбекистон» агрегати бункеридан 800 тонна жавоҳир тўкиб, Республика ва Бутуниттифоқ рекордини қўйди. Моҳир устоз билан мусобақалашаётган Шеробод районидаги Ленин номли совхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи Абдусаттор Қурбонов ва шу райондаги Қосим Раҳимов номли совхоздан Жиянқул Рустамов 650 тоннагача пахтани машиналарда тердилар. Гагарин районидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Худойназаров, Б. Зайниев ва С. Продан, шербодлик А. Ёқубов ва Қ. Ўринов, жарқўрғонлик Х. Сафаров ва И. Чориева сингари ўнлаб пўлат от чавандозлари мавсумда 400-650 тоннадан пахта териб беришди.

Шу нарса қувончлики, биргина Шеробод чўлида Турсуной Охунова издошларидан 100 дан ошиқ хотин-қиз механик-ҳайдовчилик қилди. Булар орасида Шеробод ва Гагарин район комсомол комитетларининг биринчи секретарлари Чинни Худоёрова ва Озода Абдураимовалар ҳам бор. Уларнинг ҳар бири эл хирмонига 400 тоннадан «оқ олтин» уйди.

Партия ва совет ташкилотлари терим агрегатларидан унумли фойдаланишга катта эътибор бердилар. Натижада ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 90 тоннадан пахта териб олинди.

Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг анъанавий дўстлиги, оталик ташкилотларининг колхоз ва совхозларга бераётган амалий ёрдамлари янги формалар билан бойиди ва бу кўмак пахтакорларимиз ғалабасида катта роль ўйнади. Пахта йиғим-теримининг долзарб кунларида дала меҳнаткашларига ёрдам қўлини чўзган, этак боғлаб бевосита пахта терган саноат корхоналарининг, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларнинг коллективларига, мактаб ўқувчилари, педагогика институти ва техникумларнинг студентларига самимий ташаккур изҳор этамиз.

Республика партия-ҳукуматининг барча меҳнаткашларга Мурожаати сурхондарёлик ватанпарварларни ҳам янги зафарларга руҳлантириб юборди. Областимиз далаларида ҳали ҳосил бор. Ҳамманинг фикри-зикри ана шу ҳосилнинг бирор граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олишга қаратилган. Сурхондарёликларнинг Мурожаатга амалий жавоби ана шундай!

Йиғим-теримни жадаллик билан ўтказаётган хўжаликлар янги йил ҳосилига ҳам мустаҳкам замин яратмоқдалар. Қишлоқ хўжалик экинларидан бўшаган майдонлар шудгор қилиняпти, техника ремонти жадал тус оляпти.

Муҳим марра эгалланди —беш йилликнинг биринчи йили плани бажарилди. Олдимизда янги, янада юксак марралар турибди. Областимиз меҳнаткашлари ҳосилдорликни тинмай ошира бориб, пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида белгиланган беш йиллик топшириқларни бажаришга бутун куч ва билимларини сафарбар этадилар. Аҳдига вафодор Сурхондарё деҳқонлари КПСС XXIV съезди бўлиб ўтган тарихий йилни муносиб якунлаш учун ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилиб келгуси йил мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратадилар. 400 минг тонналик маррани эгаллайдилар.

КЎМАКДОШЛАР

Гагарин районы заршуносларининг 36 минг тоннадан ошиқ «оқ олтин» хирмонида райондаги мактабларнинг юқори синф ўқувчилари қўшган ҳисса ҳам бор. Пахтакорлар билан бир ёқадан бош чиқариб фидокорона меҳнат қилган ўқувчиларнинг ғайрат-шижоати бебаҳо бўлди.

Районимиздаги мактабларнинг ўқувчиларидан 3000 дан ортиқ ёшлар этак боғлаб пахтазорда жавлон урмоқдалар. Улар мавсум бошидан бери кунига ўрта ҳисобда 135-140 тоннадан «оқ олтин» териб, хўжаликларнинг хирмонларига тўкмоқдалар. Олийҳиммат ўқувчи йигит-қизлар кучи билан шу кунгача 3500 тоннадан ортиқ жавоҳир териб топширилди.

Мунаввар манзилга ошиқаётган катта карвонга баҳоли-қудрат кўмаклашиш, далда бериш, ҳашар усули билан ёрдамлашиш халқимизнинг олижаноб хислатидир. Бунга амал қилган Собир Раҳимов номли, Абу Али Ибн Сино номли, Садриддин Айний номли, Максим Горький номли мактабларнинг ўқувчилари ва ўқитувчилар коллективлари шу кеча-кундузда ҳам суръатни сира бўшаштирмай меҳнат қиляптилар.

И. РАҲИМОВ,
Гагарин район халқ маорифи бўлимининг мудири.

ОБЛАСТЬ пахтакорлари маррага етдилар. Бунда кўпгина хўжаликларнинг, илғор механик-ҳайдовчиларнинг катта ҳиссалари бор. Суратларда (юқоридан). 1. Шеробод районидаги Ленин номли совхознинг механик-ҳайдовчилари Адолат Ваҳобова билан Абдусаттор Қурбонов. 2. Гагарин районидаги Абдулла Набиев номли совхоз механизатори Робия Ортиқова. Бу «зангори кема» капитанлари тонна-тонналаб «оқ олтин» териб ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлишди.

А. Тўраев фотолари.

ИПАК ПАХТАНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

Районимиз заршунослари тўққизинчи беш йилликнинг тўнғич йилида она-Ватанга 60 минг тонна «оқ олтин» ҳадя этиб, Сурхон водийсида биринчи бўлиб зафар қучдилар. 15,5 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача ўрта ҳисобда 38 центнердан хирмон кўтардик. Тайёрланган ҳосилнинг учдан биридан кўпроғи қимматбаҳо ингичка толали пахтадир.

21 минг тоннага яқин пахта «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Ҳар бир терим агрегати билан ўрта ҳисобда 85 тоннадан пахта териб олинди. «Сурхон» совхозининг донгдор механик-ҳайдовчиси Холмўмин Сафаров ҳозиргача 560 тонна пахтани бункерлардан бўшатди. «Қизил Октябрь» колхозидан А. Қурбонов, Х. Раҳимов, «Коммунизм» колхозидан Х. Самадов, Э. Чориев, Норали Боймуродов номли колхоздан П. Жабборов, Г. Алиева сингари ўнлаб механизаторлар мавсумда 200-500 тоннадан пахта териб беришди.

Район партия ташкилотларининг асосий диққат-эътибори тўқимачилик саноати учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган қимматбаҳо ингичка толали пахтани барча чоралар билан кўпайтиришга қаратилди. Бунинг учун вилтга чидамли, серҳосил, тезпишар навларни экиш ва етиштиришга алоҳида эътибор берилди. «Сурхон» совхозида яратилган «6030-С» навли ингичка толали пахта уруғи айниқса қўл келди. Бу нав пахтанинг ҳар бир гектаридан 32-39 центнергача ҳосил териб олинди ва давлатга қарийб 20 минг тоннага яқин ингичка толали пахта етказиб берилди.

Ингичка толали пахтадан юқори ҳосил етиштиришда «Қизил Октябрь» колхози ажойиб натижаларни қўлга киритди. Бу хўжалик 5 минг тонна пахта сотиб, районимизда биринчи бўлиб маррага етиб келди. Ҳар гектар майдондан 38 центнердан хирмон кўтарилди. Машина терими плани 140 процент адо этилди. Ҳар бир агрегатда 150 тонна пахта териб олинди. Колхознинг А. Хўжаназаров, М. Раҳимов, Н. Бобомуродов, Н. Норбоев ўртоқлар бошлиқ бригадалари аъзолари ҳар гектар майдондан 45-50 центнерга етказиб «оқ олтин» топширдилар.

Давлатга 7-13 минг тоннадан пахта сотган «Коммунизм», «Москва», Н. Боймуродов номли, Ленин номли, «Социализм» колхозлари ва «Сурхон» совхозининг ажойиб заршунослари ҳам пахтачиликни ривожлантиришда, хусусан, ингичка толали пахтадан мўл ҳосил етиштиришда беқиёс ютуқларни қўлга киритдилар.

Биз катта довон ошдик — йиллик пахта тайёрлаш планини бажардик. Аммо, районимиз меҳнаткашлари бу билан қаноатланиб қолмайдилар. Улар пландан ташқари камида 10 минг тонна пахта сотишга қатъий бел боғладилар. Пахтакорларимиз ўз сўзларининг устидан албатта чиқадилар. Чунки, бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд.

Ч. АЛМАТОВ,
Жарқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

МАШИНАЛАР ШАРОФАТИ

Совхозимиз ишчилари машиналарга, қудратли техникага суянган ҳолда кейинги уч-тўрт йил ичида инсон ақли бовар қилмайдиган ишларни амалга оширдилар. Бу, айниқса пахтачиликни ривожлантириш ва унинг ҳосилдорлигини оширишда ўзининг ифодасини топди. Машинани ўзининг қўл-қаноти деб билган деҳқонларимиз республикамизнинг улкан хирмонига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Ҳозиргача тайёрлов пунктларига 11 минг тоннадан зиёд, пландагидан 1000 тонна кўп чўл дурдонаси тўкилди. Бунинг 7,5 минг тоннаси бункерлардан бўшатилди. Давлатга сотилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди.

Ғўза парвариши давридан тортиб, то ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган ишларнинг ўндан тўққизини техника елкасига юкладик. Гвардиячи механизаторларимиз қаҳратон қиш совуғида ҳам, серташвиш баҳор ва жазирама ёзнинг иссиғида ҳам сира тиним билмай, фидокорона меҳнат қилдилар. Хусусан ғўза парвариши даврида жонбозлик кўрсатиб ишладилар. Қишлоқ хўжалик мутахассисларимиз ўз билим ва тажрибаларини тўла ишга солдилар, фан ва техника янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Мана шулар туфайли зафар қучишга муяссар бўлдик.

Пахта йиғим-терими мавсумида далаларимизда 60 дан зиёдроқ «зангори кема» жавлон урди. Биз областда биринчилар қатори машина терими планини 20- сентябрдаёқ ошириб бажарган бўлсак-да, механизаторларимиз бу ишни сира бўшаштирмай давом эттиряптилар. Улар етиштирилган ҳосилнинг 85 процентини машиналарда териб олиб, ҳар бир агрегат бункеридан ўрта ҳисобда 130 тоннадан «оқ олтин» тўкишга сўз бердилар.

Совхозимизнинг комплекс механизациялашган бригадалари айниқса қувончли натижаларни қўлга киритдилар. Барча дала ишларини машиналар гарданига ортган машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Отамурод Худойназаров бошлиқ бригада аъзолари чўлда энг рекорд ҳосил — гектаридан 45 центнердан ошириб пахта топширишга муваффақ бўлдилар. Унинг ўзи мавсум бошидан бери 600 тоннадан зиёд пахтани пўлат этакдан тўкди. Жўра Ҳимматов, Х. Худойназаров ва бошқа ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаларнинг коллективлари ҳам техникадан унумли фойдаланиш туфайли ҳар гектар майдондан ҳозирнинг ўзидаёқ 40 центнердан ошириб пахта тайёрлашди.

Совхозимизнинг машинага ихлос қўйган донгдор механизаторлари Робия Муҳаммадиева, Эргаш Набиев, Маҳмуд Очилдиев, Холмат Қулматов, Холмурод Боймуродов ўртоқларнинг ҳар бири тўрт қаторли «Ўзбекистон» агрегати бункеридан шу кунга қадар 250—400 тоннадан чўл жавоҳири тўкди.

Шу кунларда хўжалигимиз зиммага олинган социалистик мажбурият ҳисобига пахта сотяпти. Биз давлатга яна камида 4000 тонна пахта топшириб, ялпи ҳосилни 15 минг тоннага етказиш учун курашмоқдамиз. Бу хайрли ишда Д. Саломов, М. Олломуродов сингари коммунистлар бошлиқ бўлган бўлимларнинг пахтакорлари айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Биринчи ғалаба қўлга киритилди: 4800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозиргача 31 центнердан хирмон кўтарилди. Эндиги вазифа — 15 минг тонналик хирмонни уюш. Республика партия ва ҳукуматининг барча пахтакорларга Мурожаатига «лаббай» деб жавоб бераётган совхозимиз чўлқуварлари Улуғ Октябрнинг шонли 54 йиллиги кунигача мажбуриятни ҳам сўзсиз бажариш учун курашмоқдалар.

Х. ТОШМИРОВ,
Гагарин районидаги «Комсомолобод» совхозининг директори.

ЕРНИ ЭЪЗОЗЛАБ...

Деҳқончилик маданиятини тинмай ошириб бораётган бригадамиз аъзолари ҳосилдорликни йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. Бу йил биз 71 гектар майдонда пахта етиштирдик. Ҳар гектар майдондан ҳозирнинг ўзидаёқ 50 центнердан хирмон кўтардик. Бригадамиз аъзолари мавсум охиригача ҳар гектар ердан яна 5 центнердан пахта топшириб, ҳосилдорликни гектар бошига 55 центнерга етказиш учун жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Хўш, биз бундай юксак даражага қандай қилиб эришдик? Тўғрисини айтганда, бунинг ҳеч қандай сири йўқ. Ерларимизни эрта баҳорданоқ обдон етилтирдик, маҳаллий ўғит солиб сифатли шудгор қилдик. Яхобга қондириб, баҳорда уруғ қададик. Чигит ернинг ўз намига униб чиқиши биланоқ мўл ҳосил учун курашни бошлаб юбордик. Яганани ўз вақтида ўтказгач, ҳар бир кўчатни авайлаб асрадик. Суғориш ва культивацияни меъёрида ўтказиб, ғўзани агротехника қоидалари асосида озиқлантириб турдик.

«Жўжани кузда сана» деганларидек, ғалвир сувдан кўтарилганда натижа кутганимиздан ҳам яхши бўлди. Билак кучи, қалб қўри тўкилган сахий ер бригадамиз аъзоларини мўл ҳосил билан сийлади, меҳр билан парвариш қилинган ғўзаларда ҳалол меҳнатимиз нишоналари намоён бўлди.

Мен шуни айтмоқчиманки, кимки ерга меҳр қўйса, ундан меҳнатини аямаса ўз муддаосига эришади. Ер ўз эгасига кутган ҳосилни инъом этади. Ернинг «тили»ни билган одам ундан ҳамиша мўл ва чегарасиз ҳосил олаверади.

И. ХУРРАМОВ,
Шўрчи районидаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» совхозининг тюпкочи бригадаси бошлиғи.

СУРХОН ЛАВҲАЛАРИ

ЧЎЛҚУВАР

Катта йўлга туташиб кетган, кўз илғамас карталар ёнидан ўтиб борамиз. Пахтазор уммонида сузиб юрган «зангори кема» ёнига келиб тўхтадик. Агрегат ўриндиғидан алпқомат йигит сакраб тушди-да, бизлар билан илиқ саломлашди. Истараси иссиқ бу йигитнинг жуссаси таниш туюлди. Ўйлаб қарасам, уни Шўрчи районининг Мингжар қишлоғида кўрганман. Бундан уч-тўрт йил бурун 300-400 тонна пахтани пўлат этаклардан тўкиб ўша томонларда барчага танилган у. Одатдаги салом-аликдан сўнг, ҳол-аҳвол сўрашдик:

— Чўлга қачон келгансиз?

— Ўтган йилнинг бошида Қизириқ даштига келган эдим. Ўзим билан тўрт сафдошим ҳам бирга келиб, Охунбобоев номли совхознинг учинчи бўлимидан 90 гектар ер очдик. Дастлабки йили ҳар гектар майдондан 30 центнердан ошириб хирмон кўтардик.

— Бу йилги натижалар қалай?

— Бу йил тағин 20 гектар ер ўзлаштириб, 110 гектар майдонда мўл-кўл ҳосил етиштирдик, — деди ўз ишидан мамнунлиги сезилиб, юзларидан нур таралиб турган бу йигит, —планимиз гектаридан 16 центнер эди, ҳозиргача 25 центнердан ҳосил териб олдик. Октябрнинг биринчи кунидан бошлаб мажбурият ҳисобига пахта сотяпмиз.

— Демак, сиз комплекс механизациялашган бригада бошлиғи экансиз-да.

— Ҳа, худди шундай.

— Ундай бўлса, ўзингиз машинада қанча пахта тердингиз?

— Ўзим мавсум бошидан бери «Ўзбекистон» агрегати бункеридан 650 тонна пахта тўкдим. Подбор териш машинасида яна 40 тонна пахта териб топшириш мажбуриятини олдим. Рақамни 700 тоннага етказмасак, белбоғни ечиб қўямиз.

Қош қорайганда Алимурод Ёқубов билан хайрлашиб, унинг ишларига муваффақият тиладик...

ИККИ ДЎСТ

Чўлдагилар Абдусаттор Қурбонов билан Жиянқул Рустамовни эгизак, дейишади. Уларнинг айтганича бор: иккаловининг қадди-қомати ҳам, ёши ҳам, бўй-басти ҳам бир-бирига ўхшаб кетади. Абдусаттор Шеробод районидаги Ленин номли совхознинг комплекс механизациялашган бригадасига бошлиқ. Жиянқул эса худди шундай бригадага қўшни — Қосим Раҳимов номли совхозда раҳбарлик қилади. Биз ҳозир Абдусатторнинг пайкалидамиз. 58 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан чўл дурдонаси етиштирган бу азамат коллектив аъзолари 4 механизатор ва бир сувчидан иборат.

— Мен машина теримига 28 августда тушдим, — дейди у завқланиб, — ҳозиргача ўз агрегатим бункеридан салкам 650 тоннача дурдона тўкдим. Бу рақамни албатта 700 тоннага етказаман.

Машинага ихлос қўйган Абдусаттор бошлиқ бригада аъзолари йиллик пахта тайёрлаш планини 12 иш кунида уддаладилар. Улар табиат ўжарликлари ва сув танқислигини мардонаворлик билан енгиб, ўз муддаоларига етдилар.

Биз Абдусатторга янги ютуқлар тилаб, Жиянқул Рустамов ҳузурига отландик...

Назаримда чеки йўқдек кўринган чўлнинг қоқ белидан камар сингари кесиб ўтган асфальт йўлдан «Волга» машинасида елдек учиб борамиз. Йўл чап томонга бурилиши биланоқ қишлоқ ораллаб кетади. Бир уй ёнига келиб Жиянқулни сўрадик. Кекса нуроний чол салом-аликдан сўнг сўрига таклиф қилди:

— Қани болаларим, ҳориб-чарчаб келганга ўхшайсизлар, — деди у синовчан назар ташлаб, — бир тилим қовун еб, ҳордиқ чиқариб кетинглар. Чўлнинг дастури шу. Биз чолнинг илтифотига кўндик-у, аммо, Жиянқулни топишга ёрдам беришини сўрадик. У мийиғида бир кулди-ю, «Мен Жиянқулнинг отаси бўламан», деди.

Чол анча хижолат тортганимизни билди, шекилли, ўғли ишлаётган пайкалга бошлаб борди бизни. Агрегатнинг наъраси сира тинмасди. Ана, «зангори кема» пайкал четига келиб, пахтасини тележкага ағдарди. Машинадан сакраб тушган йигит, падари бузрукворы билан илиқ сўрашгач, бизларга юзланди:

— Хуш келибсизлар!

— Хушвақт бўлинг. Сизни кўргани келдик, — дедик биз унга жавобан...

...Мавсум бошидан бери пўлат этакдан 650 тоннача пахта бўшатган Жиянқул Рустамовнинг юзлари чўл жазирамасида қорайиб кетган бўлса-да, иродаси қатъийлиги шундоққина сезилиб турарди.

— Абдусатторга етиб олмасам, дўппи киййиб юрмайман ,— деди у биз билан хайрлашаркан...

ДУГОНАЛАР

Чиннихон Худоёрова билан Озода Абдураимовани аҳдига вафодор дугоналар дейишади. Чиннихон Шеробод район комсомол комитетининг биринчи секретари, Озода эса — Гагарин район комсомол-ёшларининг етакчиси. Бу икки дугона йиғим-терим мавсумида меҳнат отпускасига чиқиб, «зангори кема» штурвалига ўтиришди. Улар ўзаро мусобақалашиб, теримга тушишди. Иккалови ҳам 5 сентябрда пайкалга кирди. Бир ой давомида Чиннихон 400 тонна, Озода эса 370 тонна пахтани пўлат этакдан тўкди.

Биз уларнинг ҳар иккаласи билан ҳам учрашдик. Чиннихон отпускам қисқалик қилди деб ранжийди, Озода эса «Чиннихондан ўтмасам отимни бошқа қўяман», деб ташвиш тортади.

...Ёш, бақувват, истараси иссиқ, куч-қувват ва ғайрати тўлиб-тошиб турган бу қизларнинг шижоатига таҳсин ўқимай иложингиз йўқ. Улар айтган ишини албатта қилади, қалб даъватини сўзсиз бажо келтиради.

— Инсон ўзидан яхши ном қолдириши керак, — дейди Озодахон Абдураимова. — Ёшлик эса мавжланиб оқаётган баҳор тошқинини эслатади. Ёшлик ғайрат-шижоатини авлодлар ишига сарфлашдан ҳам улуғвор иш борми, дунёда!

Дарҳақиқат, шундай!

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАХТАЗОР ҚЎШИҚЛАРИ

Саxий тупроғимиз, оддий чигитдан осмонўпар «оқ олтин» тоғлари бунёд этаётган азамат деҳқонларимизнинг меҳнатдаги жасорати қайси ижодкорга илҳом бермайди дейсиз! Шоир Ўткир Рашид ҳам яқинда қатор колхоз ва совхозларда бўлиб, пахтакорлар шаънига қўшиқлар битиб қайтди. Қуйида ана шу қўшиқлардан намуналар берилаётир.

Уткир РАШИД.

СИЗМИСИЗ?

Эшигимиз қоқиб ўтган сизмисиз,
Қия очиб, боқиб ўтган сизмисиз?
Тонг саҳарда ҳовучингиз тўла нур
Чироқ қилиб ёқиб ўтган сизмисиз?

Этакда дур, кўз-кўз қилиб
ўтдингиз,
Ҳаял ўтмай, бир юз қилиб
ўтдингиз,
Ҳорманг десак, нурга шўнғиб,
жилмайиб,
Ширин-шакар бир сўз қилиб
ўтдингиз.

Ой ботмасдан тонгни кутиб тур,
дейсиз,
Пахтазорга дур тергани юр
дейсиз.
Кулоч отиб сузган каби денгизда,
Териб олтин, терим гаштин сур,
дейсиз.

Водий нурга тўлса, сиз ҳам
тўлибсиз,
Сўлим бўлса сиз ҳам сўлим
бўлибсиз.
Дала гўё юлдуз тўла кенг осмон,
Унда порлаб сиз ой бўлиб
турибсиз.

Энди билсак чин пахтакор
экансиз,
Ҳам номдору ҳамда донгдор
экансиз.
Ҳимматингиз, ҳурматингиз бир
жаҳон,
Ҳам вафодор, ҳам яхши ёр
экансиз.

ТЎХТАОЙ ВА ПАХТАОЙ

Чигит эдим, ундирдинг,
Ҳосил бўл деб кўндирдинг,
Ишловимни дўндирдинг,
Пахтакор қиз, Тўхтаой.

Кўрагим кўп, санаб боқ,
Баракамни олиб тақ.
Сенга очганман қучоқ,
Пахтакор қиз, Тўхтаой.
Булут сузар бошимда,
Ташвиш бор қарашимда,
Сен парвона қошимда,
Пахтакор қиз, Тўхтаой.

Биз иккимиз ўртоқмиз,
Қадрдонмиз, иноқмиз,
Ватанга шамчироқмиз,
Тўхтаой ва пахтаой.

ИМЛАБ ТУРИБДИ

Бу йил пахтамиз тўкин,
Кўсаклар тугун-тугун.
Ғўза эгмиш қоматин,
Кўтаролмай зил юкин.

Бу бизга хўп керакли,
Қани ўртоқ, терайлик.
Қаранг, имлаб турибди
Пахтазорга кирайлик.

Нур ўйнайди кўракда,
Завқ уйғотиб юракда,
Нурдай оппоқ пахтани
Тезроқ териш керак-да!

Бу нур конин очган ким,
Дур уруғин сочган ким?
Мисқоллардан тоғ ясаш
Жумбоғини ечган ким?

— Бу жумбоқни ечдик биз,
Деди, гулгун, дуркун қиз —
Чиқаркан пахтазордан
Гўё чиққандай юлдуз.

Турли мамлакатларда

ВДР. Шу кунларда Вьетнам Демократик Республикасининг деҳқонлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Сув тошқинидан зарар кўрган районларда қишлоқ хўжалик экинларини қайта тиклаш ишлари авж олдириб юборилди. Шолизорларга агрохимиявий ишлов берилмоқда. Суратда: Хайхинг вилоятидаги шолизорларга химикатлар сепиш.

ВИА—ТАСС фотоси.

ГРЕЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 29 октябрь. (ТАСС). Грецияда коммунистлар ва бошқа грек ватанпарварлари яна қамоққа олина бошланганлиги муносабати билан «Ҳақиқат овози» радиостанцияси Греция Коммунистик партиясининг баёнотини тарқатди.

Греция Коммунистик партияси, дейилади баёнотда, Грецияда яна оммавий қамоққа олишлар бошлаб юборилганлигини қоралайди. Ана шу қамоққа олинишлардан кузатилган мақсад ватанпарварларни чўчитишдан, террор қилишдан, диктатурага қарши курашнинг янада кенгайтирилишига халақит беришдан иборат.

Коммунистик партия, деб таъкидланади баёнотда, хунтанинг террорига, антикоммунистик юришига жавобан ўз ҳаракатларини янада кенгайтиради, диктатурага қарши курашни кучайтиришга кўмаклашмоқ учун халқ билан, аввало, ишчилар синфи билан алоқани янада мустаҳкамлайди.

ЖИДДИЙ ТАШВИШ

НЬЮ-ЙОРК, 29 октябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг биринчи комитетида халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги декларацияни амалга ошириш масаласини муҳокама қилиш давом этмоқда. Канада вакили П. Пьер шу комитет мажлисида сўзга чиқиб, Қўшма Штатлар Амчитка оролида ер остида ядро портлатишга ҳозирланаётганлигидан ниҳоят даражада ташвишланиб гапирди.

Бу портлатиш, деди Пьер, Канада чегараларига бевосита яқин жойда ўтказилади. Натижада АҚШнинг ўзига ҳам, Канадада ҳам атроф муҳитни радиактив моддалар билан анча заҳарлаб қўйиш мумкин.

СССР вакили Я. Малик сўзга чиқиб, Совет Иттифоқи Канада ҳукуматининг Амчиткада ўтказиладиган ядро синовларидан ташвишланаётганлигига ва хаяжонга тушаётганлигига тўла равишда қўшилади, деди. Совет Иттифоқи, деди у, ядро синовлари шу жумладан ер ости синовларини ҳам тақиқлаш тўғрисида битимга келишга даъват қилади.

СОЛДАТЛАР УРУШГА БОРИШДАН БОШ ТОРТМОҚДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Вакиллар палатасининг аъзоси П. Маккалоски АҚШ ҳукуматининг Ҳинди-Хитойдаги сиёсатини қаттиқ танқид қилди. Кеча у конгрессда гапириб, Америка солдатлари бу сиёсатга қўшилмаётирлар, полиция давлати бўлган Тхиеу режими учун ўлишни истамаётирлар, деди.

П. Макклоски Жанубий Вьетнамдаги Америка солдатлари қўмондонлигининг буйруқларига бўйсунишдан ва ҳужум операцияларида қатнашишдан бош тортганликларини бир неча мисоллар билан айтиб берди. 9 октябрда бир ўқчи взводнинг солдатлари рота командирига Камбоджа чегарасидаги пистирмага бормаймиз, дейишди. Кейинроқ бу «қўзғолончиларга» шу ротанинг яна 66 нафар солдати ҳам қўшилди. Вьетнамдаги урушга қарши норозиликлар АҚШ ҳарбий денгиз кучларида ҳам бўлиб турибди.

Пировардида Макклоски Қўшма Штатлар «Вьетнамдан мумкин қадар тезроқ чиқиб кетиши» лозим, деди.

ЛАОС ХАЛҚИНИНГ АДОЛАТЛИ КУРАШИ

Япон империалистлари тормор келтирилгач. 1945 йилнинг 12 октябрида Лаоснинг муваққат ҳукумати мамлакатни мустақил деб эълон қилган эди. Бироқ, орадан кўп ўтмай, 1946 йилда Лаос халқи француз мустамлакачиларига қарши уруш бошлашга мажбур бўлдилар. Лаос халқи Вьетнам ва Камбоджа халқлари билан биргаликда олиб борган тўққиз йиллик урушдан сўнг француз мустамлакачилари енгилиб, 1954 йилда уч Ҳинди-Хитой давлатининг суверенитети, мустақиллиги, бирлиги ва территориал бутунлигини тан олишга ва Женева битимини имзолашга мажбур бўлишди.

Женева битимидан кейин орадан кўп вақт ўтмай Америка империалистлари Лаосдан француз мустамлакачиларини қисиб чиқаришди ва Лаосдаги ўз малайлари бўлмиш реакционерларни Женева битимини тан олмасликка мажбур этишди. 1957 йили ноябрда имзоланган Вьентьян битимини бекор деб эълон қилишиб, Лаосда уруш бошлаб юборишди.

Аммо шаҳзода Суфанувонг бошлиқ прогрессив Нео Лао Хак Сат партияси раҳбарлиги остида Лаоснинг барча халқлари оёққа туриб, Америка империалистлари ўни реакционерларга қақшатқич зарба бердилар. Шундан кейин империалистлар 1962 йилги Женева битимини имзолашди ва Лаосда уч томонлама коалицион ҳукумат тузилганига рози бўлишди. Лекин Америка империалистлари ўзларининг енгилганликларини тан олишмади. Улар Лаос реакционерларига 1962 йилги Женева битимидан воз кечишни, коалицион ҳукуматни тарқатиб юборишни буюришди. Улар қатор ҳарбий тўнтаришлар уюштиришга, Вьентьянда сохта ҳукумат тузишга уриниб кўрдилар.

Мана, неча йилдирки, Америка империалистлари Лаосда шафқатсиз уруш олиб боришяпти. Минглаб самолётлар туну кун Лаоснинг озод қилинган районлари устига, Вьетнам билан чегарадош районлар устига тинимсиз бомбалар ёғдирмоқда. Никсон АҚШ президенти лавозимини эгаллаганидан сўнг Лаосдаги агрессив урушни янада кенгайтирди. У бу урушга Ҳинди-Хитойнинг бошқа мамлакатларини ҳам тортди. Осиёликларни осиёликларга қарши гижгижлади.

Ўнг кучларнинг 70 минглик қўшинига қўмондонлик қилаётган 12 минг америкалик ҳарбий маслаҳатчи, АҚШнинг Марказий разведка бошқармаси томонидан ўргатилган 20 минг каллакесар, 20 батальондан иборат таиландлик ёлланган қўшинлар, ўн минглаб сайгонлик қўғирчоқ қўшинлар Америка самолётлари ва артиллериясининг актив ёрдамида Лаоснинг озод қилинган районларига ҳужум қилиб турадилар ва ўн минглаб бегуноҳ кишиларни ҳайдаб кетиб лагерларга ташлайдилар. Шунга қарамай, Лаос халқи мардонавор кураш олиб бормоқда. 1970-1971 йилларнинг қурғоқчилик мавсумида Лаос ватанпарварлари Вьетнам ва Камбоджа халқлари билан ҳамкорликда ҳаракат қилиб, душманнинг ўн минглаб солдатини сафдан чиқардилар, кўплаб қурол-яроғ ва жанговар техникани яксон қилдилар ёки ўлжа қилиб олдилар. Айниқса Американинг «вьетнамлаштириш» программасига қақшатқич зарба бердилар.

Лаос ватанпарварлик фронти бюросининг стратегик маълумотларига қараганда, ўтган 26 йил ичида Лаоснинг ватанпарвар кучлари душманнинг 222 минг 381 солдатини ва 77 минг 385 та қурол-яроғини сафдан чиқардилар, шу жумладан Америка агрессиясига қарши 17 йиллик кураш давомида душманнинг 184 минг 310 солдатини сафдан чиқардилар, 63 минг 50 та қурол-яроғини қўлга туширдилар ва яксон қилдилар.

Лаоснинг душмандан тозаланган қисми кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Гарчи ўн йил давомида ана шу озод қилинган районларга тинимсиз ҳужумлар қилиниб турган бўлса-да, бу ерлардаги ўсиш ва ривожланиш жадал суръатлар билан бормоқда. 1968—1970 йилларга мўлжалланган план ҳамма соҳалар бўйича муваффақиятли адо этилди. Ана шу йиллар ичида 1219 та гидроиншоот қурилди. Бу эса 19 минг 848 гектар шоли майдонини суғориш имконини берди. 1967 йилдан шу кунга қадар — суғориладиган ерлар майдони 30-40 процент кўпайди. Давлат чорвачилигида ҳам катта силжишлар бўлди. Самнеа, Сиенкуанг, Борикамсай ва бошқа вилоятларда тажриба фермалари қурилди. Саноат гуркираб ўса бошлади. Озод қилинган зонада 50 га яқин комбинат тикланди. Механика заводи, тўқимачилик комбинати, тикувчилик, куювчилик, кулолчилик ва шоли оқлаш комбинатлари, қурол-яроғ ремонти бўйича кўчма устахоналар, қанд, нон, туз ва дори-дармон ишлаб чиқарувчи корхоналар ана шулар жумласидандир. Уларнинг ҳаммаси аста-секин мустаҳкамланиб ва механизациялашиб борди. Ҳунармандчилик қайта тикланиб, ривожлантирилди. Шунингдек, ўрмон ёғочларидан фойдаланиш ва техника экинлари етиштиришга катта аҳамият берилди.

Сўнгги уч йил ичида мавжуд йўлларни тузатиш билан бир қаторда 2800 километрлик янги йўл солинди. Янги сув йўллари очилди. Маориф соҳасида айниқса катта ишлар қилинди. 795 қишлоқда саводсизлик тугатилди. Бошланғич мактаб ўқитувчилари сони 1967 йили 1800 кишини ташкил этган бўлса, ҳозир уларнинг сони 3800 га етди. Марказий педагогика институтидан ташқари ҳар бир вилоятда педагогика билим юртлари бор. Ҳозирги пайтда Лаос ватанпарварлик фронти Марказий Комитети озод қилинган зона территориясида университет қуришни планлаштирмоқда. Унда машғулотлар фақат лаос тилида олиб борилади.

Ўтган сўнгги уч йил ичида Лаосда соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам анча ўсишлар бўлди. Ҳозир мамлакатда 88 та марказий, вилоят ва район касалхоналари ишлаб турибди. Уларда 1800 врач, фельдшер ва ҳамширалар хизмат қиляпти. Мавжуд медицина билим юрти қаторида олий медицина ўқув юрти ташкил этиш мўлжалланяпти.

Лаос халқи АҚШ империалистлари ва уларнинг малайларига қарши кураш олиб бормоқда. Совет Иттифоқи унинг бу адолатли курашини ҳамиша қўллаб-қувватлайверади.

Евг. БЛОК,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси, доцент.

ҲАР ТЎҒРИДА

ИЛМИЙ «ХАТО»

Калифорниядаги асаларичилардан бири қишлоқ хўжалиги министрлигидан етказилган зарарни тўлашни талаб қилмоқда. У министрликнинг ходимларига ўз асаларилари билан тажриба ўтказиш учун ижозат берган эди. Илмий ходимлар асалариларни яшил рангга бўялган шакар билан боқишди. Мана энди асаларичининг омборхонасида 3 тонна яшил асал турибди. Уни ҳеч ким сотиб олмаётир.

СУВ ОСТИДА РЕСТОРАН

1972 йили Мюнхенда ўтказиладиган Олимпиада ўйинлари бошланиши олдидан бу ерда қизиқ иншоот қуришга тайёргарлик кўрилмоқда. Бу иншоот денгиз суви тўлдирилган улкан бетон аквариум ичига қурилган уч қаватли ресторандан иборат. Ресторанга ташриф буюрган хўрандалар дераза орқали денгиз мавжудотларини томоша қилиб ўтирадилар.

ЙЎЛИ ТОПИЛДИ

Француз газеталаридан бирида ғалати эълон босилиб чиқди. Унда «ёш ва гўзал миллионер уйланмоқчи. У Дюпонинг сўнгги қиссаси «Бир умрга»нинг қаҳрамонига ўхшаш қаллиқ излаётир» дейилган эди. Эълон чиққан куннинг эртасига Дюпонинг «Бир умрга» қиссаси бир зумдаёқ сотилиб кетди.

ФУТБОЛНИНГ ВАТАНИ ҚАЕРДА!

Бу савол ғайри-табиий туюлиши мумкин. Чунки футболнинг ватани Англия эканлиги ҳаммага маълум. Бунинг устига «футбол» сўзининг ўзи ҳам инглизча. Эскимослар эса футболни «аксектук» деб аташади. Улар бу ўйинни европаликлар билан учрашишдан анча олдин ҳам ўйнашган. Эскимосларнинг коптоги морж терисидан тикилиб жуда катта бўлади. Яқинда Аляскада аксектук ўйини ўтказилди. Дарвозалар бир-биридан 16 километр узоқликда эди. Ўйинда қишлоқнинг барча аҳолиси — аёллар ҳам, эркаклар ҳам иштирок этишди. «Денгиз одамлари» ва «Ер одамлари» деган икки командага бўлиниб ўтказилган бу ўйин уч кун мобайнида эртадан то кечгача давом этди.

Эскимослар футболни ким яратган деган саволга албатта эскимослар, деб жавоб беришади. Европа аксектукига келганда шуни айтиш керакки, уни энг аввал европаликлар ўйлаб топишгани сир эмас.

ХОЛИС БАҲО

ПОЛЬШАНИНГ ТОШКЕНТ КЎРГАЗМАСИ ЁПИЛДИ

Танти куз ҳавоси бу ерга келувчиларнинг чеҳрасига монанд—очиқ. Кузак қуёши Тошкентда очилган Польша Халқ Республикаси экспорт товарлари халқаро кўргазмасида намойиш қилинаётган буюмларга ҳам жило бериб турибди. Бу ерга келувчиларнинг кети узилмайди. Кўргазманинг очиқ майдонда ташкил қилинган жойларидан бирида одамлар тўпланиб қолишди...

Шу топда кўргазма ташкилотчилари ва кўргазма қатнашчилари алоҳида завқли бир дақиқани тантанали тарзда нишонладилар. Бунинг сабабчиси Фарғона водийсидан келган автомобиль транспорти ходими Низомиддин Зияевнинг Польша Халқ Республикаси ташқи савдо палатаси эсдалик совғасини олиш шарафига муяссар бўлиши эди. Фарғоналик йигит Польшанинг Тошкент кўргазмасини келиб кўрганларнинг эллик мингинчиси деб қайд қилинди.

Биз кўргазма матбуот бюросининг раҳбари, Польша Халқ Республикасининг вакили Наталья Чаплицка билан учрашганимизда, кўргазмани келиб кўрганларнинг фикр-мулоҳазалари ёзилган минг-минглаб анкеталарни олдимизга ёйиб қўйди. Бу варақаларда Польша Халқ Республикаси экспорт буюмлари Тошкент кўргазмаси экспонатлари ҳақидаги турли-туман фикр-мулоҳазалар билдирилган. Шуниси диққатга сазоворки, кўргазмани томоша қилганлар Польша буюмларига холис баҳо берганлар. Томошабинлар, зиёратчилар, кўргазмани келиб кўрганларнинг фикри польшалик мутахассисларда қизиқиш уйғотаётганлиги ҳам бежиз эмас.

Тошкентда очилган кўргазма ёпилиши арафасида Польша Халқ Республикаси ташқи савдо палатаси билан Ўзбекистон Журналистлар союзи томонидан эълон қилинган конкурс ҳам якунланди. Бу конкурс бугунги Польша ҳақида ҳикоя қилувчи энг яхши матбуот материаллари учун эълон қилингани ўзингизга маълум. Кўргазма ташкилотчилари конкурс ғолибларига қимматбаҳо буюмлар ва эсдалик совғалари топширдилар.

Бугун Польша кўргазмаси ўз ишини тамомлади. 14 октябрдан то бугунгача республикамиз пойтахтидаги «Победа» маданият ва истироҳат боғининг Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси жойлашган майдони ва кўргазма павильонларидан ажратиб берилган биноларга қўйилган Польша экспорт буюмларини кўпдан-кўп одамлар келиб томоша қилдилар. Дўст мамлакатдан Тошкентда намойиш қилиш учун юборилган буюмлар ва ускуналарни кўз-кўз қилишда Польшанинг 9 та ташқи савдо ташкилоти фаол қатнашди.

Кўргазмада Польша меҳнаткашлари яратган буюмлар, ускуналар кўпчиликнинг эътиборини қозонди. Бу эса кўргазма расмий тарзда ёпилган бўлса ҳам, амалда давом этишини— Польша Халқ Республикаси билан Ўзбекистон алоқалари яна ҳам мустаҳкамланишини кўрсатиб турибди.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
А. АЛИМОВ.

НОЯБРЬ ОБ-ҲАВОСИ

Одатда октябрь ёғингарчилик ойи бўларди. Бу йил эса аксинча бўлди. Республиканинг баъзи ерларидагина ёмғир томчилаб ўтди, холос.

Кузнинг сўнгги ойи ноябрда ҳам ҳавонинг асосан қуруқ келиши кутилмоқда. 5-беш кунликда намгарчилик бўлиши мумкин. Бунда ёғингарчилик Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Сурхондарё областларида 3-10, республиканинг бошқа районларида эса 10-25 миллиметрга етади. Бу, нормага яқин миқдордир.

Ўртача ойлик ҳарорат мазкур ойда нормадан икки даражагача камроқ, шимолий районларда эса нормага яқинлашиши мумкин. Учинчи ўн кунликда ҳарорат пасаяди. Қорақалпоғистон ва Бухоро области яйловларида кечалари 8-13, бошқа областларда 9-10 даражагача совуқ бўлади. Кундузлари 1-8, жанубда 7-10 даражагача иссиқ бўлиши мумкин. Тўртинчи беш кунликдан ҳарорат 15-20 даражагача кўтарилади. Шу кезлар жанубий районларда иссиқлик 23-25 даражага етади. Бошқа вақтларда кечалари ҳарорат 3 даража иссиқ билан шунча даража совуқ ўртасида, кундузлари ҳарорат 7-15 даража атрофида бўлади.

Г. ЯУШЕВА,
Ўрта Осиё узоқ муддатли об-ҳаво бюросининг катта синоптик инженери.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — «Светофор», 10.25 — Ўйлаб топ? 10.55 — МОСКВА. 15.55 — ТОШКЕНТ 16.00 — Футбол: «ПАХТАКОР» — «ЗАРЯ». 17.45 — «Бойчечак», 18.15 — «Звёздочка». Ўзбек тилида: 18.45 — Студентлик — олтин даврим, 19.15 — Халқ контроли экрани, 19.25 — Довул (телеровелла). 19.55 — Ахборот, 20.15 — Ҳинд кинофильмларидан қуйилар, 21.00 — Оламга саёҳат, 22.30 — «ОЛТИН ВОДИЙ».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 15.30 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати. 22.15 — Реклама, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — ТОШКЕНТ. Кинофильм. 19.00 — Бокс мусобақалари. 19.50 — ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 31/X да Ёрил тош (кундузи). Флория Тоска (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/X да Афсона яратган қиз (кундузи). Шоҳ Эдип (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/X да Лақма.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/X да Беш кунлик куёв (кундуз соат 12 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— РСФСР халқ артисти И. РУБАН раҳбарлигидаги ўргатилган ёввойи ҳайвонлар иштирокида Москва давлат цирки артистларининг гастроллари (кеч соат 7 яримда; шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда; якшанба кунлари соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

КИНО

Изма-из (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 12, 4, 5 ва кеч 8 яримда).

Уғирлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 2, 3, кеч 7 ва 9 яримда).

Одиссейнинг саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Чермен — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Ёшлар — «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 5 ва кеч 9 да).

Россия империясининг салтанати ёки яна қўлга тушмас қасоскорлар (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Геракл жасорати — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Тилсиз дўстлар — «МОСКВА» (кундуз соат 1.30, 3.20 минутларда).

«СОВЕТСКАЯ ЖЕНЩИНА»

ЖУРНАЛИГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

ЖУРНАЛ САҲИФАЛАРИДА СИЗ СОВЕТ ФАНИНИНГ ҚЎЛГА КИРИТГАН МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ҲАМДА ЯНГИ ҲИКОЯЛАР, ШЕЪРЛАР БИЛАН ТАНИШИШИНГИЗ МУМКИН.

МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР СИЗГА КУЛИНАРИЯ ВА КОСМЕТИКА ҲАҚИДА МАСЛАҲАТ БЕРАДИЛАР, ТЎҚИШГА ЎРГАТАДИЛАР ҲАМДА ЭНГ ЯНГИ КИЙИМЛАР МОДЕЛИ БИЛАН ТАНИШТИРАДИЛАР.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ОЙЛИК ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЖУРНАЛИ

«ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ» ГА

1972 йил учун

ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА

Ўзбек ва рус тилларида чиқадиган бу журнал колхозчилар, совхоз ишчилари, хўжалик мутахассислари ва раҳбарларига, қишлоқ хўжалиги бошқармаларининг ходимларига, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва қишлоқ ҳаёти билан алоқадор бўлган партия, совет активига мўлжалланган.

Журналда ишлаб чиқариш, экономика, механизация, қишлоқ хўжалик фанининг муҳим масалалари ёритиб борилади.

Журналда партия — совет ходимлари, олимлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва илғорлари ўз мақолалари билан қатнашадилар, энг яхши хўжаликларнинг иш тажрибаларига оид материаллар мунтазам бериб борилади.

Журнал сувли ва лалми деҳқончилик экинлари — пахта, ғалла, сабзавот, мева, узум, чорвачилик, гўшт, сут, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашаётган қишлоқ меҳнаткашларининг доимий кўмакчиси бўлиш учун ҳаракат қилади.

ОБУНА БАҲОСИ: 12 ойга — 3 сўм 60 тийин, 6 ойга — 1 сўм 80 тийин,

Бир сонининг баҳоси 30 тийин.

«ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ» ЖУРНАЛИГА

ОБУНА БЎЛИНГИЗ

ОБУНА «Союзпечать»нинг барча ташкилотларида чекланмаган ҳолда қабул қилинади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши —333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка —337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз— 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

А. — 253. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р .01837.